

Metodologické poznámky – Bibliometrie

- Bibliometrie, či statistika o počtu opublikovaných odborných článků je vhodným nástrojem pro hodnocení výsledků zejména základního výzkumu (vládní a vysokoškolský sektor). Naopak aplikovaný výzkum se zaměřuje na nejrůznější patenty, nové technologie, technologické postupy atd. (podnikatelský sektor).
- ČSÚ vycházel z dat, která mu byla poskytnuta Akademií věd ČR.
- AV ČR byla v roce 2009 pověřena Komisí pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů (poradní orgán Rady pro výzkum vývoj a inovace), aby provedla indikátorovou analýzu institucionálně financovaných organizací v České republice. Následně AV ČR vstoupila do jednání se společností Thomson Reuters (dále již jen TR) a podařilo se jí získat databázi (Custom analytical database for Czech Republic institutions, including Czech Republic national data and world/field data) s 129 142 výsledky pro období 2000–2008, kde alespoň jeden z autorů měl v adrese uvedeno „Czech Republic“.
- Prvotní databáze dodaná společností TR obsahovala přes 6 tisíc různých názvů organizací. Postupně se pracovníkům AV ČR podařilo z dostupných údajů (organizace, katedra, laboratoř, sekce, město, okres, PSČ) sjednotit názvy organizací. Ne vždy to ale bylo možné, např. pro AV ČR v případě neúplné identifikace ústavu byl článek přidělen Knihovně AV ČR. Výsledek představovala modifikovaná databáze, kde figurovalo 153 českých výzkumných organizací a 52 921 článků.
- AV ČR zachovala třídění vědních oblastí/oborů, které rozlišuje Scientific unit společnosti Thomson Reuters, v řeči konkrétních čísel se jedná o 24 vědních oblastí a o 106 vědních oborů. Aby bylo možné porovnat a analyzovat bibliometrické údaje s daty pocházejícími např. z Ročního výkazu o výzkumu a vývoji: VTR 5-01, přistoupil ČSÚ k vytvoření převodníku mezi členěním vědních oblastí a oborů Thomson Reuters a tím, které se objevuje ve Frascati manuálu 2002 a je používáno ve statistikách ČSÚ.
- Na ČSÚ došlo k jistému seskupení jednotlivých institucí podle jejich zaměření (vysoké školy, ústavy AV ČR, nemocnice, veřejné výzkumné instituce, ostatní vládní a veřejné organizace).
- Údaje o celkovém počtu článků se u jednotlivých sledovaných ukazatelů mohou odlišovat. Což je způsobeno tím, že se na jednom článku mohli podílet autoři z různých institucí a takovýto článek figuruje u každé z participujících institucí. Jinými slovy, nedochází k poměrovému dělení, jako tomu je např. u patentové statistiky.
- Výše uvedené se vztahuje také na údaje o počtu článků u vědních oborů, kdy opět analogicky může být jedna publikace přiřazena, na základě svého obsahu, k vícero vědním disciplínám.
- Tabulky také uvádějí statistiky o počtu článků na jednoho výzkumníka dané instituce. Jelikož ČSÚ disponoval pouze kumulativními údaji o počtu publikací za období 2000–2008, tak bylo nutné přistoupit k jisté simplifikaci, kdy jako počet výzkumníků byl brán průměrný počet zaměstnanců/výzkumníků (FTE) za období 2005–2008; průměrný počet zaměstnanců/výzkumníků (HC) za období 2000–2008.

- K obdobnému zjednodušení bylo nezbytné přistoupit také při přepočtu nákladů na VaV a jak se tyto náklady na VaV projeví v celkovém množství otištěných článků. Ke kalkulaci bylo užito souhrnných dat o výdajích na VaV za celé období 2000–2008. Přičemž projekty, které se rozběhly v roce 2008, budou mít vědecké výsledky prezentovatelné v odborné literatuře až v letech následujících nikoli již v roce 2008, na druhé straně finance vynaložené na tyto projekty za rok 2008 se ve statistikách projeví. Z výše uvedených důvodů se jeví jako potřebné, aby se na uveřejněná data pohlíželo jako na informativní a orientační.